

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl samosoudkyní JUDr. Marcelou Sedmíkovou ve věci žalobce: **V. P.**, zast. JUDr. Milanem Hulíkem, advokátem se sídlem Bolzanova 1, Praha 1, Nové Město, PSČ 115 03 proti žalovanému **Ministerstvu vnitra České republiky**, se sídlem v Praze 7, Nad Štolou 3, pošt. schránka 21/OAM, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 2. 5. 2011 č. j. OAM-3463/VL-01-LE05-R2-2000, t a k t o :

- I. **Rozhodnutí žalovaného ze dne 2. 5. 2011 č. j. OAM-3463/VL-01-LE05-R2-2000 se zrušuje a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.**
- II. **Žádný z účastníků n e m á právo na náhradu nákladů řízení.**
- III. **Žalovaný je povinen zaplatit zástupci žalobce náhradu nákladů řízení spojených s jeho zastoupením v částce 12.120,-Kč a to do 30 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí k rukám JUDr. Milana Hulíka.**

-2-

O d ů v o d n ě n í :

Projednávaná žaloba má návaznost na rozhodnutí správního orgánu, které ve věci žalobce učinil v roce 2002. Pro srozumitelnost odůvodnění a výklad úvah krajského soudu o důvodnosti podané žaloby je proto nezbytné věnovat pozornost zmíněnému rozhodnutí. Dne 13. 12. 2000 uplatnil žalobce, který se tehdy identifikoval jako státní občan Ukrajiny jménem O. K. Žádost o udělení mezinárodní ochrany. V řízení o této žádosti uvedl, že na území České republiky pobývá od roku 1996, na Ukrajině podnikal, dařilo se mu, na jeho osobu začaly činit nátlak kriminální struktury, které požadovaly odměnu za ochranu. Žalobce tlaku odolal a dostal se tak do konfliktu s mafií, jeho podnik byl opakovaně kontrolován, byl vyzýván na různé schůzky a jednou byl učiněn pokus o jeho únos. Tvrdil, že je na jeho osobu vypsána odměna a v případě návratu budu zavražděn, neboť současní představitelé moci s mafií spolupracují. Proto se ani nepokusil vyhledat ochranu u policejních orgánů a Ukrajinu opustil. Potvrdil, že problémy s policií neměl, trestní stíhání popřel. V případě návratu mu hrozí smrt.

Správní orgán si obstaral standardní informace o politické a ekonomické situaci na Ukrajině včetně informací o stavu dodržování lidských práv a rozhodnutím ze dne 3. 8. 2002 žalobci udělil azyl podle § 12 písm. b) zák. č. 325/1999 Sb., o azylu a o změna zák. č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (zákon o azylu). Ve stroze odůvodněném rozhodnutí ocitoval konkrétní ustanovení zákona o azylu, tedy znění § 12 písm. a) a § 12 písm. b) tohoto zákona a s přihlédnutím k informacím o situaci na Ukrajině, kdy zohlednil skutečnosti, které žalobce k odchodu vedly, povahu ohrožení, kterému byl vystaven a následky jeho případného návratu na Ukrajinu tak, že mu udělil azyl dle § 12 písm. b) zákona o azylu.

Dne 27. 8. 2010 vypracoval Útvar pro odhalování organizovaného zločinu, služba kriminální policie a vyšetřování pro žalovaného zprávu, resp. podnět k odnětí azylu postupem dle § 17 odst. 1 písm. a), h) zákona o azylu v platném znění. V podnětu se podává, že žalobce byl zadržen z důvodu vydání mezinárodního zatýkacího rozkazu Ukrajiny vyhlášeného na osobu V. P.. Následným šetřením bylo zjištěno, že O. K. a V. P. je jedna a táž osoba. Podle zatýkacího rozkazu měl žalobce v devadesátých letech působit u dopravní policie a usmrtit služební zbraní jednoho člověka.

Žalobce podal dne 6. 9. 2010 žádost o udělení mezinárodní ochrany. Správním orgánem bylo sděleno, že jeho žádosti bylo vyhověno již v roce 2002. Následně žalovaný zahájil kroky směřující k odnětí dříve udělené mezinárodní ochrany a k podnětu shora provedl se žalobcem dne 17. 12. 2010 pohovor. Ten doložil informace o nátlaku bezpečnostních složek Ukrajiny na konkrétní osoby, navrhl důkaz obsahem článku časopisu „Reflex“ č. 3/2011 ze dne 20. 1. 2011, v

němž P. A. jako expert na ukrajinskou politiku vyjádřil zásadní pochybnosti o aktuálním stavu nezávislosti soudní moci na Ukrajině.

S odkazem na obsah § 17 zákona o azylu žalovaný zdůraznil, že žalobce v řízení o udělení mezinárodní ochrany (azylu) uvedl svoji nepravou totožnost a dále zamlčel další skutečnosti podstatné pro posouzení jeho žádostí. Pokud i uváděl obavy o život kvůli střetu s mafií, tak již při pohovoru v roce 2002 připustil, že jej tato hledala i na území České republiky, a proto podle názoru žalovaného tvrzený důvod skrývání na zdejším území pominul nejpozději v roce 2002. Navíc byl žalobce poučen v tom směru, že jeho osobní údaje jsou chráněny a on je povinen poskytovat pravdivé údaje. Svoji totožnost žalobce nepřiznal dobrovolně, nýbrž po provedené identifikaci. K trestnímu stíhání žalobce na Ukrajině správní orgán poznamenal, že mu nepřísluší posuzovat otázku spáchání trestného činu žalobce v zemi jeho původu, v tomto ohledu je vedeno extradiční řízení. Písemnosti žalobce doložené nevysvětlují důvody, pro které jmenovaný uváděl nepravdivé a neúplné informace. Jednání žalobce tak odůvodňuje postup žalovaného zakotvený v § 17 odst. 1 písm. a) zákona o azylu.

Žalovaný se následně zabýval otázkou, zda-li jsou v případě žalobce naplněny podmínky § 14a odst. 1 zákona o azylu, tedy zda-li zjištěné skutečnosti neumožňují přiznat tzv. doplňkovou ochranu. Za tím účelem zhodnotil výpověď žalobce, obstaral si informace o bezpečnostní a politické situaci na Ukrajině a dospěl k negativnímu rozhodnutí. Připomněl, že žalobci v případě návrhu nehrozí trest smrti, který byl na Ukrajině zrušen již v roce 2000. Dále uvažil, zda-li žalobci v případě návratu nehrozí nebezpečí mučení, nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestu ve smyslu čl. 3 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod a Úmluvy proti mučení a jinému krutému, nelidskému či ponižujícímu zacházení nebo trestání. Obavu žalobce z likvidace jeho osoby v souvislosti s jeho působením u policie před rokem 1991 považoval správní orgán s ohledem na značný časový odstup za neopodstatněnou. Obavu z člověka, se kterým měl žalobce konflikt v roce 1995 a který má být v současnosti poslancem ukrajinského parlamentu vyhodnotil s přihlédnutím k záměrně nesprávným informacím a rozporům v přednesech žalobce jako účelovou. Zdůraznil, že i v řízení o odnětí azylu nejsou žalobcovy výpovědi konzistentní. Z informací o Ukrajině vyplývá, že organizovaný zločin je tam stíhán, žalobce by tak měl možnost obrátit se v případě trvajících problémů na příslušné státní orgány. Zdůraznil, že žalobcem doložené dokumenty se vztahují k otázce transparentnosti trestního řízení na Ukrajině, přičemž tuto problematiku správní orgán není kompetentní v azylovém řízení hodnotit. Důvody pro kladné rozhodnutí s ohledem na zjištěné skutečnosti správní orgán neshledal, stejně tak nebyly naplněny podmínky pro postup dle § 14b zákona o azylu.

Výsledkem hodnotící činnosti správního orgánu výše popsané bylo dne 2. 5. 2011 vydání rozhodnutí, které žalobce učinil předmětem přezkumného soudního řízení a kterým mu byl podle § 17 odst. 1 písm. a) zákona o azylu dříve udělený azyl odejmut a doplňková ochrana dle § 14a a § 14b téhož zákona neudělena.

V následně podané žalobě označil žalobce rozhodnutí za věcně nesprávné. Zdůraznil, že správní orgán v roce 2002 shledal obavy žalobce z pronásledování ze strany představitelů státní moci Ukrajiny v případě jeho návratu za opodstatněné. Do doby současné se na této skutečnosti ničeho nezměnilo, resp. obavy žalobce potvrzené probíhajícím extradičním řízením se ukázaly ještě aktuálnějšími. K tomu připomněl průběh extradičního řízení, kdy nejprve byl pod sp. zn. 30-6311 dne 2. 11. 2007 vydán zatýkácí rozkaz (žádost o předběžné zatčení za účelem vydání) Městským soudem v Arťomovsku. Důvodem měl být nález mrtvého těla mužského pohlaví, z jehož těla byly vyňaty tři střely, které měly být součástí nábojnic vystřelených z pistole, jež měla náležet žalobci pracujícímu tehdy jako dopravní policista. Následně však Generální prokuratura Ukrajiny sdělila, že bere žádost o vydání žalobce zpět. Dne 17. 11. 2010 byl žalobce znovu zadržen orgány Policie České republiky a to dle mezinárodního zatýkácího rozkazu – žádosti o předběžné zatčení za účelem vydání tentokrát vydaným Vorošylivským obvodním soudem v Doněcku dne 8. 11. 2010 bez uvedení spisové značky. Důvody žádosti byly zcela totožné.

Z výše uvedených rozhodnutí je dle žalobce jasně seznatelné, že rozhodování těchto orgánů je vedeno zájmy vlivných skupin, jeví se jako účelové se snahou zajistit převoz žalobce na Ukrajinu. Přesto se správní orgán touto situací dále nezabýval s vysvětlením, že jemu otázky trestního řízení hodnotit nepřísluší. Žalovanému orgánu vytýkal nesprávné vyhodnocení důvodů, pro které v původním řízení o udělení mezinárodní ochrany neuvedl svoji pravou totožnost a některé skutečnosti zamlčel. Tímto svým postupem chránil bezpečnost své osoby a členů své rodiny. Návratem na Ukrajinu bude vystaven pronásledování skupinou osob okolo současného poslance parlamentu Ukrajiny R. A.. Navrhl doplnit dokazování stejnými důkazy, které uplatňoval v řízení před správním orgánem, výsledkem P. A. a obsahem spisů týkajících se otázky jeho vydání na Ukrajinu. Závěrem trval na zrušení napadeného rozhodnutí a vrácení věci žalovanému k dalšímu řízení.

Na žalobu zareagoval správní orgán obsáhlým vyjádřením s datem 7. 10. 2011. Zopakoval v něm v zásadě celý průběh událostí v případě žalobce a to počínaje podáním jeho žádosti o udělení mezinárodní ochrany v roce 2000, přes vydání rozhodnutí o udělení mezinárodní ochrany, podnětem ÚOOZ, informací justičních orgánů o probíhajícím extradičním řízení až po shrnutí obsahu odůvodnění rozhodnutí o odnětí azylu, které je předmětem přezkumného soudního řízení. Zopakoval rovněž vznesené žalobní námitky a uzavřel, že v projednávané věci došlo jednoznačně k naplnění podmínek pro postup dle § 17 odst. 1 zákona o azylu. Žalovaný konstatoval, že v chování žalobce od samotného počátku řízení až do doby současné spatřuje účelovost jeho jednání, čemuž nasvědčují rovněž rozpory v jeho přednesech. Obava z reakce obchodního konkurenta je dle žalovaného s přihlédnutím k obsahu shromážděných informací nedůvodná, neboť žalobci je dána možnost obrátit se v případě trvajících potíží na příslušné státní orgány a domáhat se

ochrany. Znovu zopakoval, že v projednávané věci s ohledem na zjištěné skutečnosti postupoval v souladu se zákonem, a proto navrhl zamítnutí žaloby.

K vyjádření žalovaného zaslal žalobce repliku, ve které zdůraznil, že správní orgán na straně jedné uvádí, že Generální prokuratura Ukrajiny deklaruje záruky v rámci extradičního řízení při dodržení požadavků Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, zejména právo na spravedlivý proces. Současně však správní orgán výslovně připustil, že osoby s významnými finančními zdroji a dobrými kontakty na policii mohou výsledek trestního řízení ovlivnit ve svůj prospěch. Zdůraznil, že žalobci nebyl na jeho opakovanou výzvu předložen jediný důkaz, který by nasvědčoval podezření, že trestný čin byl spáchán žalobcem (např. znalecký posudek z oboru balistiky). I v těchto souvislostech tak považoval své obavy o život svůj i členů rodiny za opodstatněné.

Ještě před projednáním věci soudem žalobce navrhl provést důkaz výslechem tří svědků, M. V., L. K., a L. T.. K doplňující žádosti krajského soudu prostřednictvím svého zástupce osvětlil, že navržený svědkové jako detektivové ÚOOZ by osvětlili způsob a postup, jakým byl žalobci udělen v minulosti azyl. Žalobce uvedl, že azyl mu byl v roce 2002 udělen zejména s ohledem na jeho spolupráci s ÚOOZ.

Po zjištění, že jsou splněny podmínky řízení, žaloba je přípustná, byla podána včas a osobou oprávněnou, projednal soud žalobu v rozsahu vytyčeném žalobními body (§ 75 odst. 2 s.ř.s.). Žalobce při jednání setrval na dříve učiněných přednesech. Objasnil, že výslech svědků, detektivů ÚOOZ navrhoval proto, aby byly objasněny okolnosti, za kterých mu byla v roce 2002 udělena mezinárodní ochrana, resp. azyl. Žalobce působil jako informátor a spolupracovník BIS a ÚOOZ. Je přesvědčen, že návrat na Ukrajinu v kontextu se všemi popsány skutečnostmi bude znamenat vážné ohrožení jeho života. Žalobce uvedl v roce 2002 falešnou identitu z obav o svůj život, nicméně skutečnosti, které v průběhu řízení uváděl a které sloužily správnímu orgánu jako podklad pro udělení azylu, nadále trvají. Vyslovil vážnou pochybnost, že v případě jeho návratu na Ukrajinu mu nebudou ukrajinské orgány schopny zajistit dostatečnou ochranu. Správní orgán měl rovněž při rozhodování zohlednit důsledky plynoucí z případného nuceného návratu žalobce na Ukrajinu s ohledem na délku pobytu na území České republiky a jeho rodinné vazby tak, jak vyplývá z čl. 8 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod.

Na dotaz krajského soudu žalobce objasnil, že osobu R. A. zná od svého dětství. Posléze se přestali stýkat, nicméně žalobce byl jako příslušník policie u vyšetřování případů, které A. organizoval za pomoci kriminálních struktur. Za doby pobytu žalobce v České republice jej měli navštívit lidé od A., který chtěl založit síť firem na „praní špinavých peněz“. Žalobce měl tuto informaci předat pracovníkům zvláštních služeb, kteří podnikli určité kroky.

Připomněl, že kromě falešné identity a bývalého působení u policie uváděl a uvádí skutečnosti v obou řízeních shodné, tudíž tytéž důvody, pro které mu byl udělen azyl v roce 2002 trvají i v době současné. O trestním stíhání své osoby se dozvěděl až s časovým odstupem od svých příbuzných a nezmínil je proto, že je považuje za nezákonné. Doplnil, že byl nepravomocně odsouzen pro trestný čin vraždy spáchaný na území České republiky na 13 a půl roku nepodmíněného trestu odnětí svobody. Na důvodech své žaloby setrval.

Krajský soud provedl při jednání důkaz obsahem článku z Wikipedie, otevřené a veřejně dostupné encyklopedie, zaměřeného na osobu R. A.. Z článku se podává, že jmenovaný měl již v počátku devadesátých let údajně navázat styky s organizovaným zločinem v doněcké oblasti, podílet se na jeho aktivitách a rovněž tak na likvidaci nepohodlných lidí. Od roku 2004 se začal angažovat v politice za Stranu regionů a po nástupu politických odpůrců (Julie Tymošenkové a Viktora Juščenka) byl samotný A. vyšetřován kvůli vraždám z počátku devadesátých let, následně Ukrajinu opustil a během roku 2006 byla všechna obvinění vůči jeho osobě stažena. V roce 2007 byl zvolen do ukrajinského parlamentu a získal tak imunitu. Jedná se o nejbohatšího Ukrajince a patří mezi padesát nejbohatších lidí na světě.

Žalovaný odkázal na obsah § 17 zákona o azylu, který nepřipouští žádnou volní úvahu správního orgánu za předpokladu, že žadatel uváděl nepravdivé údaje. Obsahovou stručnost odůvodnění rozhodnutí o udělení azylu obhajoval odkazem na správní řád, který v případě, že je žádosti vyhověno, nepožadoval odůvodnění rozhodnutí. S odkazem na judikaturu Nejvyššího správního soudu v Brně argumentoval, že k porušení článku 8 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a svobod napadeným rozhodnutím nedošlo a trval na zamítnutí žaloby.

Z obsahu správního spisu krajský soud ověřil, že jsou zde založeny listiny vztahující se k žádosti o udělení mezinárodní ochrany uplatněné v roce 2000 (podrobně zaznamenáno již v tomto rozhodnutí). Dále spis obsahuje protokol o pohovoru konaném dne 17. 12. 2010. Žalobce spojoval své obavy se svým působením u policie, kdy mu byla v roce 1991 nabízena spolupracovníky vlivné osoby Doněcké oblasti (R. A.) spolupráce, kterou žalobce odmítl, neboť patřil k příznivcům tehdejšího prezidenta Kravčuka. Dotyční lidé jsou nyní na Ukrajině u moci. Popsal své problémy v podnikání, obavy o život svůj a rodiny, kdy se rozhodl Ukrajinu raději opustit. Vysvětlil, že pokud dříve uváděl problémy s mafií, tak tím mínil okruh lidí kolem osoby A.. Ten v devadesátých letech ovládl v zásadě celý jih Ukrajiny, dříve byl mafián, dnes je poslancem parlamentu za Stranu regionů. Falešné doklady na jméno K. používal před odchodem z Ukrajiny v Kyjevě, kde žil. Pravou totožnost se obával odhalit, neboť neznal výsledek a měl strach z deportace na Ukrajinu. V České republice žil v poklidu, teprve v posledním roce byl kontaktován lidmi z Doněcké oblasti, spolupráci odmítl a byl informován, že bude

-7-

zavražděn. Připustil, že měl stále dost kontaktů u policie a rovněž informace z kriminálního podsvětí. V České republice žije s družkou, jejími dětmi a svoji dcerou, která je státní občankou Ukrajiny.

Krajský soud ověřil, že žalovaný pro své rozhodnutí shromáždil tyto informace o Ukrajině: Informaci MZV č. j. 106362/2009-LPTP ze dne 13. května 2009 zaměřenou zejména na možnost návratu neúspěšných žadatelů o mezinárodní ochranu, Informaci MZV č. j. 111193/2009-LPTP ze dne 29. července 2009 zaměřenou především na postoj státních orgánů k otázce porušování lidských práv a jejich postoj k organizovanému zločinu, Informaci MZV ČR č. j. 129871/2010-LPTP ze dne 19. ledna 2010 obsahově zaměřenou na dodržování lidských práv se zřetelem k situaci v soudnictví a vězeňství, problematiku mafií a možnost podání stížnosti proti postupu příslušníků policejních orgánů či jiných orgánů státní moci. Dále se jednalo o Zprávu MZ USA – Ukrajina - o stavu dodržování lidských práv za rok 2008 včetně aktuálních informací obsažených v databázi ČTK. Stručně lze shrnout, že dle obsahu zpráv neúspěšným žadatelům o udělení mezinárodní ochrany po návratu žádné nebezpečí ze strany státních orgánů nehrozí, organizovaný zločin je na Ukrajině potírán a stíhán. Zprávy nicméně nepopřely napojení „mafie“ na policejní orgány a připustily, že v některých kauzách existuje provázanost policie s „mafii“.

Krajský soud po provedeném dokazování konstatuje následující: žalobci byl rozhodnutím správního orgánu v roce 2002 udělen azyl dle § 12 písm. b) zákona o azylu, podle něhož se *„azyl cizinci udělí, bude-li v řízení o udělení azylu zjištěno, že cizinec má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má, nebo, v případě že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště.“*

Napadené rozhodnutí, které je předmětem přezkumného řízení, se opírá o ust. z § 17 odst. 1 písm. a) téhož zákona, kdy se *„azyl udělený z důvodu podle § 12 se odejme, jestliže před jeho udělením azylant uvedl nepravdivé údaje anebo zamlčel skutečnosti podstatné pro zjištění podkladů pro vydání rozhodnutí.“*

Po zhodnocení příběhu žalobce, který objasnil důvody, pro které a) neuvedl svoji *pravou* totožnost a b) nezmínil své působení u policie musí krajský soud konstatovat, že v ostatním skutečnosti, na základě kterých mu byl v roce 2002 udělen azyl oproti situaci dnes posuzované neliší.

Žalobce se prezentoval jako podnikatel, který se dostal do potíží s mafií, bylo mu vyhrožováno, leč s žádostí o pomoc na kompetentní orgány své země se neobrátil, neboť by „to nemělo smysl“. Dokazování doplnil správní orgán o obvyklé informace o zemi původu a vyhodnotil, že žalobcova situace plně odpovídá možnosti udělit mu azyl dle § 12 písm. b) zákona o azylu. Tato tvrzení žalobce ani v době současné nezměnil. Pouze se snažil objasnit důvody, pro které neuvedl skutečnosti

dnes mu vytýkané a které podle žalovaného odůvodňují odnětí udělené mezinárodní ochrany. Krajský soud je ovšem přesvědčen, že víc než kdy jindy je nutné v obdobných případech přistupovat k posouzení důvodů, pro které žadatel neuvedl všechna relevantní fakta či nepřiznal pravou totožnost, velmi obezřetně, s maximální důsledností a při zhodnocení všech okolností daného případu.

Krajský soud se nemůže vyhnout sdělení svých zkušeností získaných v průběhu několika let soudní praxe při přezkoumávání žalob mířících do rozhodnutí žalovaného ve věcech neudělení mezinárodní ochrany (azylu). V době, kdy o azyl požádal i žalobce a zejména v letech následujících, byla zdejší soudem projednávána celá řada žalob státních občanů Ukrajiny, kteří v žádosti předeštlí příběh téměř totožný s příběhem žalobce – mělo se jednat o podnikatelské subjekty, které se dostaly do konfliktu s mafií obvykle kvůli tzv. „výpalnému“. Žadatelé svorně tvrdili, že pomoc u orgánů policie nehledali, neboť tato je s mafií provázána a efektivní ochrany by se tak nedočkali. Obecně lze říci, že správní orgán nebyl žádostem takto odůvodňovaným nakloněn a azylově-relevantní důvody v tvrzeních žadatelů neshledal. Stejně tak se v tomto konkrétním časovém úseku sjednotila i judikatura krajských soudů a Nejvyššího správního soudu v Brně.

Tak například podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 8. 2003, čj. 4 Azs 5/2003-51 *„Žádost o azyl, jejímiž jedinými důvody jsou toliko potíže se soukromými osobami („mafii“) v domovském státě, spočívající ve vydírání žadatelky a ve výhrůžkách žadatelce a její dceři pro žadatelčiny podnikatelské aktivity, je podle § 12, § 13 odst. 1 a 2 a § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (zákon o azylu), ve znění zákona č. 2/2002 Sb., zřejmě bezdůvodná. Důvodem pro udělení azylu mohou být pouze tehdy, pokud by orgány domovského státu, u nichž by se žadatelka skutečně domáhala poskytnutí ochrany, nebyly schopny ochranu před takovým jednáním poskytnout. Na žadatele se v tomto případě nevztahuje ani překážka vycestování ve smyslu § 91 zákona č. 325/1999 Sb., ve znění zákona č. 2/2002 Sb.“* Obdobně rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 10. 2003, čj. 4 Azs 23/2003-65 či ze dne 18. 12. 2003, čj. 6 Azs 45/2003-49. Z data vydání uvedených rozhodnutí Nejvyššího správního soudu je zřejmé, že vesměs reagovala na rozhodnutí správního orgánu a následně krajských soudů vydaná v témže časovém úseku jako v případě žalobce. Pokud krajský soud s ohledem na jím vznesené námitky prostudoval žádost žalobce o azyl z roku 2010, skutečnosti žalobcem uvedené v pohovoru, informace o zemi původu, pak neshledal, že by se případ žalobce tak, jak jej správnímu orgánu v roce 2000 předložil, nějakým zásadnějším způsobem odlišoval od případů žadatelů o udělení azylu přišedších z Ukrajiny, kterým při obdobných tvrzeních a za stejné společensko-politické a bezpečnostní situace v zemi původu vyhověno nebylo.

Krajský soud tak nemá díky velmi skromnému odůvodnění rozhodnutí z roku 2002 možnost usoudit, jakéže okolnosti přivedly žalovaného k závěru, že žalobce

naplnil podmínky § 12 písm. b) zákona o azylu, krom velmi obecného odůvodnění, kdy azyl byl udělen s přihlédnutím k informacím o situaci na Ukrajině a při zohlednil skutečnosti, které žalobce k odchodu vedly, povahu ohrožení, kterému byl vystaven a následky jeho případného návratu na Ukrajinu.

Pokud správní orgán u jednání obhajoval, že absence řádného odůvodnění je namístě, neboť žalobcově žádosti bylo vyhověno, pak krajský soud naprosto záměrně popsal rozhodovací činnost v případech obdobných a přestože měl k dispozici veškeré informace, kterými disponoval správní orgán, nebyl schopen bez dalšího postihnout, v čem spočívala specifická žalobcova případu, pro kterou bylo jeho žádosti vyhověno. Mínil-li by správní orgán vážně tento svůj postoj, pak by do svého rozhodování v těchto typech řízení vnášel prvky libovůle a nepředvídatelnosti své rozhodovací praxe. Ostatně v průběhu výkonu své činnosti se krajský soud setkal s několika rozhodnutími žalovaného ve věci mezinárodní ochrany, kdy byla udělena např. doplňková ochrana dle § 14a zákona o azylu a rovněž i tato část rozhodnutí byla řádně odůvodněna.

Tyto postřehy krajský soud připojil zcela záměrně a to s přihlédnutím k tvrzením učiněným žalobcem, který v podstatě teprve v průběhu soudního řízení uvedl, že důvodem pro udělení azylu byla jeho spolupráce s orgány BIS a ÚOOZ. Naopak již v řízení zahájeném v roce 2000 zmiňuje problémy s mafií Doněcké oblasti a v řízení o odnětí mezinárodní ochrany jasně uvádí jméno R. A., tedy osoby, se kterou se dostal do „podnikatelského konfliktu“ v roce 1995 a poté na území České republiky, jak bylo již uvedeno.

Žalobce již v průběhu řízení před správním orgánem identifikoval osobu podnikatele, jehož pomsty se obává. Pokud by se jednalo o celkem nevýznamného člověka, mohl by snad krajský soud odůvodnění žalovaného přijmout. V projednávané věci je však osobou, které se žalobce obává, nejvýznamnější, nejbohatší a tudíž nejvlivnější muž Ukrajiny, kterého i veřejně dostupné informační zdroje spojují s ukrajinskou mafií. Bylo na žalovaném, který jistě na základě svých pracovních a profesních zkušeností mohl tušit, že se zřejmě nejedná o obvyklý případ střetu dvou podnikatelů, aby věnoval dokazování důkladnější pozornost. Z přístupu žalobce je zjevné, že informace o okolnostech svého odchodu z Ukrajiny „přepouštěl“ správnímu orgánu postupně a za dosud zjištěné důkazní situace lze toliko spekulovat o důvodech, které jej k tomuto opatrnému jednání vedly. Tomu nasvědčují i další chování žalobce, který v momentě, kdy mu byla mezinárodní ochrana formou azylu odňata, dovolil si teprve tvrdit, že kladné rozhodnutí jeho žádosti v roce 2000 bylo podmíněno spoluprací s orgány BIS a ÚOOZ, díky kterým, jak tvrdil, byla jeho žádost úspěšná – a krajský soud dodává – i v podobě, která by při obvyklé rozhodovací praxi žalovaného akceptována nebyla, jak již bylo soudem zmíněno.

Krajský soud připouští, že striktní výklad § 17 odst. 1 písm. a) zákona o azylu při zjištění okolností umožňujících jeho aplikaci by při obvyklé situaci prostor pro další úvahy nedával. Projednávaná žaloba, resp. celý příběh žalobce, je ovšem dle přesvědčení krajského soudu natolik netypický, že si jistě zaslouží nalézt odpovědi na otázky shora uvedené a vyvrátit či potvrdit žalobcova tvrzení a v souvislosti s nimi rovněž jeho obavy. V řízení jsou pro krajský soud nezodpovězeny a jasně důkazně nepodloženy dvě zásadní otázky: a) zda-li byla důvodem udělení azylu v roce 2002 spolupráce s BIS a ÚOOZ a b) s ohledem na neměnné tvrzení žalobce o obavách z reakcí podnikatele, se kterým se dostal na Ukrajině do konfliktu a který je napojen na mafii, zda-li lze skutečně usuzovat na možnost bezpečného návratu žalobce do vlasti.

Na žádnou z těchto otázek krajský soud nemohl s ohledem na zatímní důkazní situaci v řízení nalézt přesvědčivou odpověď. Tvrzení žalobce o důvodech a podstatě udělení mezinárodní ochrany by mohlo objasnit rovněž důvody, pro které žalobce skrýval svoji totožnost a nezmínil své působení u policie. Žalobce k tomuto bodu navrhl výslech tří bývalých pracovníků bezpečnostních služeb a krajský soud je přesvědčen, že se jedná o důkaz, který by po opětovném podrobném pohovoru se žalobcem vnesl do předmětné věci jasno. Pokud by se tedy žalobci podařilo prokázat jím tvrzené pozadí uděleného azylu, bude na žalované, aby důkazy vyhodnotila a zaujala názor, do jaké míry mohou ovlivnit výsledek řízení. Teprve podrobným prověřením této otázky bude mít správní orgán dostatek informací pro vysvětlení žalobcova přístupu k řízení v roce 2000 a úvahám, zda-li je právě v tomto konkrétním případě odnětí azylu namístě.

Podrobné znalosti skutečností vztahujících se ke druhé otázce pod písmenem b) jsou dle názoru soudu nezbytné – pokud by žalovaný usoudil po provedení doplnění dokazování shora, že odnětí azylu je důvodné – k vyhodnocení okolností zásadních pro úvahy o případné doplňkové ochraně dle § 14a zákona o azylu. Pokud krajský soud vyhodnotil dosud shromážděné skutečnosti a důkazy (zejména informace o Ukrajině obsažené v zaznamenaných zprávách), tak má opět důvodné pochybnosti o dostatečně zjištěném skutkovém stavu. S ohledem na v zásadě konzistentní přednesy žalobce k otázce jeho konfliktu s vlivným podnikatelem a jeho příznivci, když již v řízení před žalovaným uvedl, že by se mělo jednat o osobu R. A., bude opět nezbytné podrobně žalobce k jeho obavám a tvrzenému konfliktu vyslechnout. Prokáže-li se věrohodným způsobem pravdivost jeho přednesu, poté dosud shromážděné informace hodnotící jeho návrat jako možný a neodporující zejména ust. § 14a zákona o azylu, nemohou obstát. Zpráva MZV č. j. 129871/2010-LPTP ze dne 19. ledna 2010 připouští v některých případech provázanost policie z tzv. mafií. Pokud by se žalobci podařilo prokázat, že své obavy váže právě na osobu nejvlivnějšího a nejbohatšího muže Ukrajiny, který měl prokazatelně přinejmenším v minulosti kontakty s mafií, pak by se mohly jím vyslovené obavy z návratu na Ukrajinu jevit ne zcela nereálné. Byť zpráva MZV č. j. 111193/2009-LPTP ze dne 29. července 2009 hovoří velmi stroze o tom, že organizovaný zločin je na Ukrajině stíhán a státní orgány vyvíjejí úsilí k jeho

potlačení, tak v projednávané věci s hledem na okolnosti dosud žalobcem uvedené neposkytují tyto obecné informace dostatečný prostor pro objektivní vyřešení otázky návratu žalobce na Ukrajinu tak, aby mohlo být s jistotou uzavřeno, že v jeho konkrétním případě nedošlo k naplnění podmínek pro postup dle § 14a zákona o azylu. Nejvyšší správní soud v Brně např. ve svém rozsudku ze dne 27. 10. 2011, čj. 6 Azs 22/2011-108, uvádí: „*I. Pro účely posouzení schopnosti a ochoty poskytnout ochranu vůči újmě, která žadateli hrozí ze strany nestátních původců, je třeba zkoumat ochranu ze strany státu, strany nebo organizace, která kontroluje stát nebo podstatnou část jeho území.*“

Jistě i zmíněná skutečnost ohledně extradice žalobce na Ukrajinu (dvojitá zatykač, námitka zástupce, že se nedomohli balistické znaleckého posudku apod.) mohou ve vzájemném kontextu s celkovým případem žalobce nasvědčovat, že se rozhodně nejedná o běžnou osobu. Se žalovaným lze nicméně souhlasit potud, že není v řízení o azylu kompetentní posuzovat správnost a zákonný postup extradičního řízení, nicméně dílčí informace jistě mohou k objektivizaci žalobcova případu přispět.

Konečně krajský soud již toliko stručně poznamenává, že shledal důvodnou rovněž námitku v tom směru, že se správní orgán nedostatečně vypořádal s otázkou, zda-li vydaným rozhodnutím nedošlo k porušení článku 8 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod a to v souvislosti s právem na respektování soukromého a rodinného života. Žalobce namítal jednak délku svého pobytu v České republice a rovněž tak zmínit soužití s družkou, jejími třemi dětmi a zejména se svoji dcerou. Bližší úvahy v tomto směru napadené rozhodnutí skutečně postrádá.

S přihlédnutím ke skutečnostem shora popsáním a závěrům krajského soudu, který aproboval důvodnost žalobních námitek na základě celkového posouzení případu žalobce a rozhodnutí žalovaného zrušil a vrátil mu věc k dalšímu řízení, nepovažoval tak za nezbytné doplňovat dokazování žalobcem požadovanými důkazy (§ 52 odst. 1 s. ř. s.), zejména výslechem P. A. a výslechy tří bývalých pracovníků ÚOOZ ani důkaz trestními spisy. Pokud v průběhu dalšího řízení vyhodnotí žalovaný, že jsou jejich svědectví pro objektivní posouzení věci nezbytná, jistě mu v jejich provedení nic nebrání.

Z výše uvedených důvodů krajský soud posoudil žalobu jako důvodnou, a proto napadené rozhodnutí podle § 78 odst. 1 s. ř. s. zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení (§ 78 odst. 4 s.ř.s.). Po doplnění dokazování ve směru naznačeném NSS pak správní orgán o žádosti opětovně rozhodne.

Za dané situace krajský soud rozhodnutí žalovaného s ohledem na důvodnost vznesených námitek ve smyslu nedostatečně zjištěného skutkového stavu zrušil pro vady řízení a věc tak vrátil žalovanému k dalšímu projednání (§ 78 odst. 1, odst. 4 a odst. 5 s.ř.s.). Žalovaný po vyhodnocení výše specifikovaných a soudem

-12-

rozebraných žalobních námitek doplní dokazování a o žádosti opětovně rozhodne. Odstranění a objasnění zjištěných vad vyžaduje zásadnější doplnění dokazování způsobem v tomto rozhodnutí popsáním.

O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Úspěšný žalobce požadoval náhradu nákladů řízení vynaložených v souvislosti se zastoupením advokátem, konkrétně odměnu účtovanou dle § 7, § 9 odst. 3 písm. f) a § 11 odst. 1 písm. a), d), g) odst. 3 a § 13 vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátní tarif za 4 úkony právní služby po 2.100,-Kč (převzetí a příprava zastoupení, sepsání žaloby, vyjádření a účast u jednání soudu), 4 režijní paušály po 300,-Kč, náhradu za promeškaný čas 500,-Kč a DPH 2.020,-Kč, celkem 12.120,-Kč. Krajský soud s ohledem na výsledek sporu k náhradě řádně vyčíslené odměny a nákladů závázal žalovanou.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Hradci Králové dne 12. října 2012

JUDr. Marcela Sedmíková, v.r.
samosoudkyně